

BIODIVERSITETSKRISEN SET FRA EN TIDSMASKINE

RASMUS EJRNÆS
SENIORFORSKER, INSTITUT FOR BIOSCIENCE, AARHUS UNIVERSITET

Det er blevet moderne at tale om en generationskontrakt, hvor voksne mennesker forpligter sig til at leve på en måde, som ikke forringer mulighederne for kommende generationer. Klimakrisen og biodiversitetskrisen ses som alvorlige tegn på, at verdens voksne har brudt kontrakten ved at holde en mægtig forbrugsfest med fråseri og langdistanceflyvning. Men hvor galt står det egentlig til, og hvad betyder det for de næste generationer?

Heldigvis har jeg en tidsmaskine og kan selv bestemme, hvorhen jeg vil rejse. Jeg starter med at rejse 66 millioner år tilbage. Til dagen før ragnarok. Jordens temperatur var 10 grader varmere end i dag, der var ingen iskapper ved polerne, og der levede dinosaurer i alle størrelser midt i en frodig og fremmedartet vegetation. Indtil en asteroide på 10-15 km i diameter ramte Jorden og hvirvlede så meget støv og aske ud i atmosfæren, at sollyset blev lukket ude, og der indtraf en dødbringende, mørk vinter. Det var den femte masseuddøen, og hovedparten af datidens biodiversitet blev udryddet med ét slag.

Jeg flygter fra katastrofen ved hurtigt at indstille tidsmaskinen på minus 36.000 år og lander i den sydfranske provins Ardèche, hvor jeg aflægger Chauvet-grotten et besøg. Denne hule vidner om, hvordan pattedyrene blomstrede op efter dinosaurer-

nes store nedtur. Evolution kræver nemlig plads. På grottens vægge maalede vores forfædre nogle af de ældste hulemalerier, vi kender. De forestiller alle mulige store dyr, blandt andre vildhest, urokse, uldhåret næsehorn, huleløve og mammut. Selvom geologerne har fundet masser af knogler efter disse dyr, føles det anderledes særligt at se dem malet af mennesker, som levede side om side med dem. I Europa.

Nu stiller jeg tiden til år 1850, hvor vi havner i et østjysk landbrugsland. Selvom der er fremskridt at spore i landbruget med dræning og kløver i sædskiftet, er det stadigvæk hårdt arbejde at pløje den tunge lerjord med heste, og kornet står ganske tyndt på de udpinte marker. Til gengæld myldrer det med vilde blomster i grøftekanterne og på de hvilende agre, og der går en stork mellem køerne i engen og spidder store biller og frøer, som den flyver hjem og fodrer ungerne med. Jeg inviterer en bondemand med frem til år 2019 for at vise ham, hvor fattig en natur mine danske forfædre har efterladt til mig. I grøftekanterne vokser der kun græs, kørvel og tidsler, og kornet står som en mur uden levesteder til vibe, agerhøne, hare og firben. Engen er drænet væk. Blandt fordums spraglede mylder af 50 forskellige sommerfuglearter kan vi kun få øje på kålsommerfugl og nældens takvinge. Vi er vidne til den sjette masseuddøen for fuld udblæsning. Men til min overraskelse jubler landmanden over

tingenes tilstand og nægter pure at rejse tilbage til sommerfuglene i år 1850.

Jeg opgiver at overtale ham og indstiller tidsmaskinen på år 2100 - et tidspunkt, som med stor sikkerhed ligger efter min egen død. Klimaet er to grader varmere end i dag, og havet er steget med halvanden meter. Et frodigt landskab møder mig. Naturen har erobret den dyrkede jord tilbage med spredte krat og små lunde, og jeg ser ingen mennesker. Til gengæld ser jeg flokke af vilde heste, og en løveflok ligger omkring en nedlagt bison. Pludselig bliver jeg låst fast i et jerngreb, og en stemme beder mig om ID. Det viser sig, at AI har overtaget kontrollen med planeten, og verdens befolkning er reduceret til 12 millioner, som stort set er samlet i bymiljøer, hvor de er ansat til at forske og være skabende kunstnere for den nye overlegne livsform. Jeg tørrer sveden af panden og ser mig panisk om efter en flugtvej hen til tidsmaskinen og hjem til 2019.

